No. 216 — 1839

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK NIEUWS- BLAD.

Woensdag 11 September.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 8sten September.

Men spreekt weder van misverstand tusschen de engelsche en fransche kabinetten, uit het wederzijdsch mistrouwen omtrent de buitenlandsche staatkunde ontstaande, en die het sedert lang verflaauwende bondgenootschap tusschen de beide landen, dreigen zoo-de geheel te verbreken. *La Revue de Paris* behelst een artikel waarin het de grieven van Frankrijk tegen Engeland opsomt, en betoogt dat het bondgenootschap sedert den val van het ministerie *Molé* (van welk ministerie het gezegd tijdschrift een der organen was), wat men daarvan ook moge gezegd hebben, niet vernaauwd is geworden. Het haalt voorts ten voorbeelde aan, hoe, zelfs tijdens het bondgenootschap op een goeden voet werd gezegd, onder anderen in Spanje, waar de beide landen hetzelfde belang hadden om de constitutionele zaak te doen zegevieren, de engelsche staatkunde door allerlei middelen, verwarring zocht te verwekken en haren invloed de overhand te doen verkrijgen. Bij de aanhaling van een dergelijk gedrag, volgt nu natuurlijk de opmerking, dat men hetzelfde thans in de Oostersche aangelegenheden heeft te vreezen.

— De *Moniteur Parisien* berigt dat de drie officieren, welke gisteren vermeld werden dat zich naar de hoofdkwartieren van de drie voornaamste constitutionele legerafdeelingen in Spanje begeven zouden, werkelijk vertrokken zijn. De fransche en engelsche gouvernementen hebben vermeend – dus wordt er gezegd – dat op het oogenblik van gebeurtenissen die op nieuw het ongelukkige Spanje zullen schokken, of de eindelijke bevrediging aanbrengen, het gepast was, commissarissen derwaarts te zenden, die een getrouw verslag van den staat van zaken gaven.

— De volgende telegraphische depeche is sedert gisteren weder bekend gemaakt:

De generaal kommanderende de 20ste militaire divisie aan den minister van buitenlandsche zaken.

» Bayonne 7 september.

» Don *Carlos* heeft zijn geheele hof en zijn ministerie weggezonden. Hij is te Lecumberrij terug gekomen. — De heeren *de la Piscina*, *Erro*, enz. en anderen zijn in Frankrijk aangekomen. — De Navarresche bataillons plegen allerlei soort van buitensporigheden. — De generaal *Moreno* is gisteren te Urdax gefusilleerd geworden."

Het *Journal des Débats* merkt na de mededeeling dezer depeche het volgende aan: » De tijdingen uit de Baskische provincien worden steeds van meer gewigt. De bovenstaande depeche schijnt aan te duiden dat de desorganisatie tot in de Navarresche bataillons is doorgedrongen, dat eene verschrikkelijke verwarring rondom don *Carlos* heerscht, dat hij-zelf niet meer weet, aan welke ministers of aan welke chefs hij zich moet vertrouwen, en dat zijne voornaamste dienaars hem verlaten, om aan eene teugellooze soldaten-bende, die hare generaals fusilleert, te ontkomen.

» De gewone correspondentie van Bayonne kondigde ons reeds heden morgen aan, dat de Navarresche bataillons, die don *Carlos* het eerst te Vera in opstand deed komen, allerlei buitensporigheden op de grenzen bedreven. Zou het dan evenzoo met de andere Navarresche bataillons gesteld zijn? Men heeft reden om het te vermoeden.

» Urdax, waar de generaal *Moreno*, een welbekende apostoliek en absolutist, gefusilleerd is geworden, is een dorp van Navarre, in de vallei van Bastan, op den weg van Elisondo naar Bayonne, en op een half uur van de grenzen. Derhalve zijn de Navarresche karlisten van Bastan insgelijks in opstand tegen hunne chefs." Het *Journal des Débats* verdiept zich verder in beschouwingen, welke de reden van don *Carlos* terugkeer naar Lecumberry mag geweest zijn."

Een dagblad merkt op, dat er onder de Navarresche troepen twee chefs van den naam van *Moreno* zijn: een kapitein-generaal en een brigadier; dat men, naar de bijzondere vermelding in het telegraphisch berigt, aan den kapitein-generaal zal moeten denken.

De *Courrier* van Bordeaux spreekt van een gevecht te Tolosa tusschen de troepen der koningin en de karlisten; *Espartero* en *Maroto* waren te gelijk, moeten tusschen beide komen om aan hetzelve een einde te maken.

De dagbladen van Bayonne van den 4den, houden den tekst van het op den 31sten tusschen *Espartero* en *Maroto* gesloten traktaat. Het eerste artikel daarvan, omtrent de voorspraak van *Espartero* bij de cortes, tot behoud der *fueros*, is, zooals reeds werd medegedeeld. Bij de volgende, worden de graden en eerbewijzen aan de officieren verzekerd, met vrijheid om in het constitutionele leger over te gaan; de artikelen 6 en 7 houden, dat de burgerlijke beambten die zich binnen twaalf dagen na de ratificatie aanmelden, in dezelfde bepalingen begrepen worden; terwijl aan de troepen van Navarre en Alava dezelfde concessien worden verzekerd indien zij zich mede onderwerpen.

— In de berigten uit Konstantinopel van den 23sten ll., door de stoomboot *Castor* overgebragt en thans door de bladen medegedeeld, wordt gesproken van de waarschijnlijkheid, dat de fransche en engelsche eskaders (thans te zamen 17 linieschepen, 2 fregatten, 4 korvetten en 2 stoombooten uitmakende) voor Konstantinopel zouden verschijnen en aldaar overwinteren. Die beweging der beide vlooten zou naar men hier vermeldt, echter meer tegen *Mehemed*-ali gerigt zijn dan tegen Rusland, aangezien de russische vloot onder de bevelen van den admiraal *Lazareff* den Bosporus nog niet genaderd en onder de russische troepen aan de boorden der Zwarte zee nog geen beweging was opgemerkt. Maar Turkye was weerloos tegen over *Mehemed*-ali. Deze had, gelijk te verwachten was, de voorstellen der vijf mogendheden niet aangenomen; zoo men hem bedreigde, was het te vreezen, dat *Ibrahim* regtstreeks op Konstantinopel aantrok, hetwelk voor hem openlag, en waar de egyptische onderkoning thans eene magtige partij had, zoodat er bij de nadering van een egyptisch leger ligt een opstand kon ontstaan, die men onmogelijk zou kunnen bedwingen, daar men na de neerlaag van Nezib bijna geen troepen meer bezat. De laatste telling van het leger bragt het getal strijders op 10,000. De Divan verloor echter den moed niet, en waren bevelen gegeven om het verloren materieel te vervangen; de arbeid in de geschutgieterij te Topana en op de werven was hervat. Van het eskader onder den kapitein-pacha waren vijf vaartuigen naar de Dardanellen wedergekeerd; der Porte bleef echter slechts in het geheel over, vier fregatten, waarvan een geraseerd schip en eenige korvetten en brikken.

Tegen de komst der fransche en engelsche scheepsmagt door de Dardanellen zou intusschen zich voornamelijk de groot-vizier *Chosrew*-pacha nog verzetten.

Overigens liepen er te Konstantinopel, ten gevolge van de depeches door de *Castor* aangebragt, allerlei geruchten. Volgens een derzelve, zou een gedeelte der fransche scheepsmagt naar Alexandrie moeten zeilen.

— De Oostenrijksche scheeps-afdeeling onder den commodore *Bandiera*, bestaande uit een fregat, eene korvet, twee brikken en eene stoomboot, bevond zich, volgens de jongste berigten, voor Smyrna, den Oostenrijkschen aartshertog *Frederik*, aan boord van een fregat, en met een brik aldaar afwachtende.

(Heden, uithoofde van den Zondag geene fondsnotering).

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 7den September.

Te Hannover werd den 3den dezer verhaald, dat wederom nota's van twee groote Hoven, op de verschillen wegens de constitutie betrekkelijk, aldaar ontvangen zouden zijn.

De commissie, met het opmaken van een ontwerp te dezer zake belast, hield wel dagelijks zittingen, maar scheen echter met hare werkzaamheden nog niet ver gevorderd te wezen, na tot hiertoe te vergeefs op instructien van het kabinet gewacht te hebben.

— Z. M. de koning van Beijeren heeft, bij gelegenheid van zijn jongsten verjaardag aan drie studenten, die wegens hoog verraad vroeger tot vestingstraf waren veroordeeld, gratie verleend.

— Uit Meintz wordt geschreven, dat de gewone najaarsoefeningen der groothertoglijk-Hessische troepen dit jaar niet zullen gehouden worden, maar in het volgend jaar een legerkamp van 30,000 man bondstroepen nabij Heilbron zal worden gevormd, onder welke troepen het groothertoglijk Hessische contingent zal behooren.

— Den 31sten is te Neurenberg een monument onthuld, ter nagedachtenis van den beyerschen luitenant-generaal *Lamotte*, kommandant der derde legerafdeeling, den overledene door de officieren en beambten van deze legerafdeeling gesticht.

— De russische dagbladen behelzen thans een uitvoerig berigt wegens de overwinning, in Mei laatstleden door de keizerlijke troepen op den Tscherkessenstam der Ubichen in het dal Subaschi behaald, waarin erkend wordt, dat de Tscherkessen met groote dapperheid, beleid en volharding hunne stellingen tot het uiterste toe hebben verdedigd. Verder wordt het plan van den russischen generaal opgegeven om in genoemd dal een groot fort, van uitgebreide kazernen, met marmer geplaveide straten en schoone wandelingen voorzien, aan te leggen, en alles in het werk te stellen om de welwillendheid der bewoners jegens de Russen door zachte maatregelen te winnen.

ENGELAND.

LONDEN, den 8sten September.

— Te Cambridge is, tot groote vreugde der conservatiyen, hun kandidaat, de heer *Manners Sutton*, vroeger spreker in het Huis der Gemeenten, met eene meerderheid van honderd stemmen boven zijne ministeriële tegenpartij, den heer *Gibson*, tot lid van het lagerhuis gekozen. Te Manchester, waar hun kandidaat, sir *G. Murray*, tegen den heer *Greg* te kampen heeft, is de zegepraal nog niet verzekerd; de conservatiyen vleijen zich echter dat de radicalen met hen, voor den heer *Murray* stemmen zullen.

De nieuwe iersche associatie, die de voorloopige Maatschappij vervangt, heeft inzonderheid het houden van registers ten doel, waar allen die verdere politieke hervormingen in Ierland wenschen, hunne namen op kunnen teekenen.

O'Connell heeft Dublin verlaten, en zal denkelijk tot de helft van November op zijn landgoed Derrynane-Abbey doorbrengen. De vereeniging der werklieden in de iersche hoofdstad heeft een adres aan hem ingeleverd, om te weten welke middelen zij moet aanwenden om de herroeping der Unie te helpen bevorderen. Het antwoord daarop wordt nog te gemoet gezien.

— Te Monte-Video verwachtte men, volgens de laatste berigten, dat de Franschen zich tot het bombarderen van Buenos-Ayres gereed maakten.

— In Mexiko schijnen zich rust en orde meer en meer te herstellen. De oppositiepartij is geheel uit het veld geslagen; *Santa Anna* en *Bustamente* toonden zich gezind om zooveel voor het volk te doen als in hun vermogen was, en alle vrees voor de vernieuwing van den oorlog met Texas scheen geweken te zijn.

— Ter beurze van gisteren waren genoteerd: 3 pCt. gec. 90⅝; Ned. 2½ pCt. 54 drie achtste; 5 pCt. 103¾; Spanje 25⅛, Portugal 21; Braz. 78¾.

BELGIE.

BRUSSEL, den 9den September.

Het Handelsblad dezer stad vermeldt dat er op het ministerie van financiën nog altijd eene groote drukte blijft heerschen, om de liquidatie der vorderingen tusschen Belgie en Nederland, tot een goed einde te brengen. Het archief van de Utrechtsche commissie was den 7den naar Utrecht vertrokken, omvattende 1500 geheel gereed gemaakte en geauthentiseerde vorderingsdossiers. De nieuwe finantieminister *Desmaizieres* gaf zich aan deze veel moeite, alle stukken zelf onderzoekende en teekenende.

— Het programma omtrent de plegtige opening van het tweeden ijzeren spoorweg van Gent naar Kortrijk, die den 22sten September moet plaats hebben, is thans openbaar gemaakt. De koning en de koningin der Belgen zullen daarbij tegenwoordig zijn.

— De inwijding van de opening van den spoorweg die de provincie Limburg in gemeenschap moet brengen, met den hoofdspoorweg van Luik naar Brussel, is tegen de eerste dagen van de volgende maand bepaald.

— Het publiek te Gent is zeer teleurgesteld geworden in zijne verwachting, van voor de tweedemaal den improvisator, *E. de Pradel* te hooren, zijnde dezelve, op de vordering van een oud schuldeischer, in verzekerde bewaring genomen.

— De Ardoins werden heden te Antwerpen tegen 24½ à ⅝ verhandeld.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 10den September.

Bij besluiten van Z. M. zijn onder anderen benoemd: tot leden van het bestuur van den buitenpolder van Besoijen, *A. Haverhals* en *C. A. Drossaerts*; tot gezworen der polders van Nieuw-Vossemeer, *B. Quist*; tot hoogheemraad van Waterland wegens de gemeenten Ransdorp, Durgerdam en Holijsloot, *D. Honingh*; tot waardschap van Dregterland wegens den polder Venhuizen, *L. Groot*; tot hoogheemraden van den ring van Putten, *J. J. Villerius*, *H. de Vos*, *D. Vermaat*, *P. de Raat* en *A. Saarloos*.

— Bij koninklijk besluit zijn benoemd: a. tot ontvangers der directe belastingen en accijnsen in de provincie Groningen: te Usquert, in de plaats van wijlen *R. H. Bouma*, *E. U. Polman Gruys*, benoemd ontvanger te Finsterwolde; en te Finsterwolde *C. van Oort*, thans meter en taxateur van den turf te Winschoten.

— Bij eene publicatie van Z. Exc. den heer staatsraad, gouverneur dezer provincie, van den 2den dezer, is bepaald: 1°. dat de groote jagt voor dit saizoen, zal geopend worden op den 16den dezer maand, en dat de sluittijd nader zal worden bekend gemaakt; 2°. dat echter niet zal mogen worden gejaagd op gronden, op welke de [illegible] nog te velde mogt staan; 3°. dat het aan een ieder verboden wordt, buiten den Dingsdag, Vrijdag en Zaturdag van iedere week, met de lange jagt te jagen, en telkens meer te vangen dan 5 hazen.

— De *Staats-Courant* houdt een verslag van het hoofdbestuur van het fonds tot aanmoediging en ondersteuning van de gewapende dienst in de Nederlanden over het jaar 1838, hetwelk wij door plaatsgebrek verhinderd worden heden mede te deelen.

— Uit Zeeland wordt het volgende gemeld:

»De troepen hebben voor een groot gedeelte het 4de district van Zeeland verlaten en zijn naar Vlissingen vertrokken, zoodat Sluis, Aardenburg en Oostburg thans van bezetting zijn ontbloot. Volgens geruchten zou een detachement van het korps marechaussées ten handhaving van de policie naar ons distrikt worden gezonden. Het is waarlijk te hopen dat dit gerucht waar moge bevonden worden, want deze streken zijn niet als zeer veilig aan te merken, wegens de nabijheid van Vlaanderen, van waar zekerlijk de armoedige klasse het wel zal durven wagen, eens een uitstapje te doen om eetwaren en misschien geld, des noods met geweld, te komen afvorderen. Hetgeen wij van dit volkje in 1830 ondervonden hebben, wettigt ons tot deze vrees en doet ons hartelijk verlangen, niet zonder de bescherming van eenige troepen te blijven.

— De *Avondbode* behelst weder het volgende aangaande den spoorweg:

In den voormiddag van heden is, op den spoorweg van Amsterdam naar Haarlem, een proeftogt gedaan met niet minder dan zes waggons; deze rid is in 24 minuten afgelegd.

Wij vernemen met genoegen, dat de zoo lang verwachte tweede locomotief alsnu is aangekomen, en morgen zal worden ontscheept. Men heeft nu gegronde reden, om het daarvoor te houden, dat in de eerstvolgende week met de geregelde dienst zal worden aangevangen; ten ware veelligt het aanstaande bezoek der hoofdstad door HH. KK. HH. den erfprins en erfprinses van Oranje op de bepaling van het tijdstip der opening van den weg invloed hebben mogt.

— Van Vlaardingen meldt men den 8sten dezer: In de voorgaande week is slechts één haringschip in deze provincie te Vlaardingen aangekomen (van Zwartewaal), met ongeveer 10 lasten. Ofschoon dan ook de gelegenheid tot het naar huis zeilen steeds ongunstig was, is zulks in dezen tijd van het jaar bijna voorbeeldeloos, en getuigt van eene algemeene zeer schrale vangst onder eene vloot van 120 schepen. De laatst vermelde haringprijzen van ƒ 22 voor den vollen en ƒ 23 voor den maatjes, zijn door de Hoofd-Commissie op gelijke hoogte gecontinueerd tot den 14 dezer maand.

178 KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.

1ste Trekking. N°. 25640, een premie van ƒ 1000; N°. 13345, een prijs van ƒ 1000.
2de „ „ N°. 5135, een prijs van ƒ 10,000; N°. 14903, een prijs van ƒ 1000; N°. 8540, een prijs van ƒ 25,000.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS waren gisteren (9 *September*) genoteerd: Ned. 2½ pCt. 53 15/16, ⅞; dito 5 pCt. 101¾, elf zest.; Kansbill. 26⅛, een zest.; Am. Syndik. 4½ pCt. 95¼, drie achtste ¼; dito 3½ pCt. 80¼; Handelm. 172¾ 173, 172¾, ⅝. O. Indie 5 pCt. 99½, ⅝, ½; Ardoin 85 £ 23¾, 15/16, dertien zest. ¾; fr. uitgest. 7¼, ⅛; oude Russen 104½ Col. 20¾.

*** Heden overleed na eene kortstondige ongesteldheid, onzen waarden en zeer geliefden Zoon HENRYKUS JAKOBUS VAN REUTH, in den jeugdigen leeftijd van 23 Jaren.

P. VAN REUTH,
A. C. VAN REUTH,
geb. DEMOULIN.

BREDA, 9. September 1839.

Dienende deze tot algemeene kennisgeving aan vrienden en bekenden.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.